

แถลงการณ์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง โฆษณากระบวนการณ์ลงนาม “ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น”

๑. โดยอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ทุก ๆ ครั้งที่มีความจำเป็นต้องมีการเสนอแนะหรือ ทักท้วงต่อปัญหาการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยึดถือเป็น กฎเคร่งครัด ที่จะทำให้ความเคารพไม่ก้าวท้าวในเอกสิทธิ์ของรัฐบาล ในการกำหนดเนื้อหาสาระและดำเนินงาน ตามนโยบายบริหารประเทศ ถือว่าเป็นเรื่องอยู่ภายใต้การควบคุมและรับผิดชอบทางการเมืองต่อรัฐสภา และประชาชนอยู่แล้ว ตามระบอบประชาธิปไตย

จะอย่างไรก็ตาม เอกสิทธิ์ดำเนินงานบริหารราชการแผ่นดินที่ว่านี้ จำต้องได้รับการปฏิบัติ ภายใต้อำนาจ กระบวนการณ์ ขั้นตอนที่ถูกต้องชอบธรรม ตามเจตนารมณ์แห่งระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อเป็น หลักประกันและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมในการปกครองของประชาชน รวมทั้งเป็นการป้อง ปรามมิให้การปกครองประเทศต้องเสื่อมทราม ตกอยู่ภายใต้อำนาจผลการและการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็น ปัญหาวิกฤตเรื้อรัง และร้ายแรงอยู่ในทุกวันนี้

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการณ์ ขั้นตอนการบริหารงานของรัฐ จึงเป็นพันธะกรณีที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องตามสิทธิอำนาจแห่งรัฐธรรมนูญ

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เฝ้าติดตามศึกษากรณีปัญหาโต้แย้ง เรื่อง “ความตก ลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น” หรือที่เรียกขานกันโดยทั่วไปว่า ความตกลงการค้าเสรี ไทย-ญี่ปุ่น มาโดย ตลอด ตั้งแต่ช่วงรัฐบาลชุดก่อนรัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ทั้งนี้ ด้วยความร่วมมือร่วมใจของมิตร วิชาการและภาคประชาสังคม ผู้รักความถูกต้องเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการณ์ ขั้นตอนในการจัดทำความตกลง ไทย-ญี่ปุ่น นี้ ในทำนองเดียวกันกับกรณี “ความตกลงการค้า เสรี ไทย-สหรัฐ” ที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้

ข้อที่นาสนใจควรแก่การคิดใคร่ครวญให้จงหนัก สำหรับประชาชนคนไทยทั้งหลายผู้เป็น เจ้าของสิทธิอธิปไตยของประเทศก็คือ เกือบจะในทันทีที่เกิดการรัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้แทน ทางการทูตของทั้งสหรัฐ และญี่ปุ่น ต่างเข้าพบปะผู้นำรัฐบาลไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญชั่วคราว ผลักดันเร่งรัดให้มีการลงนามความตกลงการค้าเสรีของตน เพียงแต่ในกรณีของ “ความตกลงการค้า เสรี ไทย-สหรัฐ” นั้นว่า ยังมีปัญหาติดขัดอยู่ด้วยเหตุผลทางการเมืองภายในสหรัฐเอง ที่ต้องชะลอในการทำความ ตกลงกับฝ่ายรัฐบาลไทย ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

๓. กล่าวโดยเฉพาะกรณี “ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น” ยังคงเดินหน้ากันต่อไป เสมือนหนึ่งว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น! ทั้งรัฐบาลชั่วคราวกับหน่วยราชการไทยที่เกี่ยวข้อง ต่างพากันรีบเร่ง สนองตอบเป็นอย่างดี โดยยึดถือข้อตกลงผูกพันที่ทำการเจรจาสรุปกันเองเฉพาะภายในวงคณะผู้เจรจา มีผู้ที่กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และภาคประชาสังคมจะพยายามพากันเรียกร้องให้มีการเปิดเผยเอกสาร ข้อตกลง เพื่อจะได้ช่วยกันศึกษาวิเคราะห์ถึงความถูกต้องชอบธรรม และผลกระทบอันไม่พึงปรารถนาต่อทั้ง ประชาชนคนไทย และฐานทรัพยากรต้นทุนของประเทศ

เป็นที่น่าเสียใจอย่างยิ่งว่า ปฏิบัติการของทางราชการ ต่อการเรียกร้องตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ เหล่านี้ นอกจากไม่สนองตอบเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแล้ว ยังมีการตอบโต้ในลักษณะดูแคลน “ความไม่รู้จริง” ของบรรดาผู้เรียกร้องไต่หาความชัดเจน และการเปิดเผยต่อประชาชน ทั้งที่ ทั้งรัฐบาลและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องมีพันธะตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ในอันที่จะต้องบริหารงานของประเทศชาติ อย่างเปิดเผย โปร่งใส และรับผิดชอบต่อสังคมและประชาชน

๔. ในสถานการณ์วิกฤตรัฐธรรมนูญเช่นนี้ จะต้องบันทึกไว้ ณ ที่นี้ เพื่อการเรียนรู้จดจำกันต่อไป กล่าวคือ ทำที่ความไม่แยแสต่อหลักการความโปร่งใส และความรับผิดชอบเช่นว่านี้ แทบจะไม่ได้แตกต่าง อะไรเลยระหว่างรัฐบาลผู้ครองอำนาจ ภายใต้รัฐธรรมนูญ “ฉบับประชาชน” พ.ศ.๒๕๕๐ กับรัฐบาลชุดปัจจุบัน ซึ่งจัดตั้งขึ้นจากการรัฐประหาร ที่อ้างเพื่อขจัดการทุจริตคอร์รัปชัน และการปฏิรูปการเมืองขณะนี้

แม้แต่ทัศนคติ และหลักคิดในเรื่อง “ผลประโยชน์แห่งชาติ” ก็ดูเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างรัฐบาล “ยุคคุณธรรม” กับเมื่อครั้งรัฐบาลยุคธุรกิจการเงินเป็นใหญ่ในแผ่นดินอย่างเช่นที่แล้วๆ มา

ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ เป็นสัญญาณบอกเหตุไปถึงความล้มเหลวต่อความคาดหวังและความพยายามในอันที่จะได้มีช่องทางปฏิรูปการเมือง เพื่อให้เกิดผลจริงจัง เป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบ การใช้อำนาจเพิ่มขึ้น ดังที่แสดงไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐

เป็นที่น่าห่วงใยว่า ความล้มเหลวทางการเมืองของไทย อาจลุกลามไปถึงเป้าหมายการ ปฏิรูปการเมือง ในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในขณะนี้ ซึ่งดูจะให้ความสนใจในแง่เดียวไปในเรื่อง ของการจัดสรรกลไกอำนาจแบบรายวัน เสียมากกว่ามุ่งผลเพื่อการปฏิรูปเชิงโครงสร้าง เพื่อส่งเสริมให้ผล บังคับตามเจตนารมณ์และบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และกฎหมายของบ้านเมืองได้พัฒนาเป็นจริงขึ้นในอนาคต

๕. ในกรณีของกระบวนการจัดทำ “ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น” ความล้มเหลวอัน เป็นการละเมิดหลักการสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย จะเห็นได้อย่างชัดเจน ถึงกระบวนการจัดการที่บั่น ทอนลบล้าง หลักการความโปร่งใสและความรับผิดชอบ จนเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่สืบทอดต่อเนื่องเป็น ลำดับมา อนุมานได้จากประสบการณ์ความพยายามโดยตรงของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนี้

- ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ ช่วงรัฐบาลรักษาการ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หนังสือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถึงนายกรัฐมนตรี ตั้งข้อสังเกตให้ตระหนักถึงปัญหาความ เสียหายจากการดำเนินการที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งเรียกร้องให้เปิดเผยข้อมูลร่างความตกลง หุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น

- ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ ช่วงรัฐบาลชั่วคราวของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ หนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถึงนายกรัฐมนตรี ทักท้วงการประชาพิจารณ์ ซึ่งจัดทำอย่าง แอบแฝงรวบรัด ของกระทรวงการต่างประเทศ ที่คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระพหุภาคี ประกอบด้วยตัวแทนจากหลายๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม เป็นผู้จัดการประชาพิจารณ์ และทำหน้าที่วิเคราะห์สรุปผล เสนอต่อรัฐบาลและเผยแพร่ต่อประชาชน

- ๑๙ มกราคม ๒๕๕๐ แถลงการณ์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรียกร้อง ขอให้รัฐบาลดำเนินการจัดทำประชาพิจารณ์เสียใหม่ให้ถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย แต่รัฐบาล ก็ไม่มีการแก้ไขใดๆ กับทั้งยังเร่งรีบนำเสนอร่างความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น ต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ให้มีการอภิปรายอย่างรวบรัด ทำนองเดียวกันกับการทำประชาพิจารณ์ที่ขัดต่อกฎหมาย

- ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ หนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถึง นายกรัฐมนตรี เรียกร้องขอให้มีการปรับปรุงร่างความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น และ ทบทวนปรับแก้ไขอย่างน้อย ๒ ประเด็น คือการให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรจุลชีพ และพันธู์พีซีใหม่ กับ เรื่องปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม จากการนำเข้าขยะของเสียอันตราย

- ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐ มติคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบนายกรัฐมนตรีดำเนินการ ลงนาม “ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น” ระหว่างวันที่ ๒-๔ เมษายน ๒๕๕๐

๖. กระบวนการดำเนินงาน ทำ “ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น” ที่กระทำสืบทอดกัน เป็นลำดับมา ตั้งแต่ช่วงรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จนถึงขั้นการลงนามผูกพันกันดังที่สรุปมาข้างต้น ล้วนแต่เป็นกระบวนการขั้นตอนอันปราศจากอำนาจที่ชอบด้วยกฎหมาย กับทั้งจะมีผลผูกมัดประเทศชาติในระยะยาว ส่งผลกระทบสูญเสียต่อชีวิตความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของมวลประชาชนคนไทย ตลอดจนต่อ ฐานทรัพยากรต้นทุนของชาติ อันไม่อาจประเมินค่าได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่มุมมองของศักยภาพพื้นฐานของ การพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริงอย่างเป็นรูปธรรมในบั้นปลาย

จะอย่างไรก็ตาม การตัดสินใจลงนาม “ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น” ก็หาได้เป็น ที่สิ้นสุดอย่างที่คิดไม่ หากรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ยังจะต้องรับผิดชอบคำถามของสังคม อยู่ตลอดไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒ เมษายน ๒๕๕๐